

6138

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

Aquest número 10 cèntims de pesseta per tot Espanya

Fora d'Espanya fixarán lo preu los CORRESPONSALS

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga, BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de BARCELONA cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50 Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

L' HÉROE DEL RUSSINYOL (per M. MOLINÉ.)

Ja 'n tením una d' «espanyada»!

Si passa un transeunt jove,
fornit, animós y armat,
no li diuhen res: fingeixen
que s' estàn allí badant
ó encenen un cigarrillo;
pero si á passar s' escau
un vell, ó un xacros ó un nyiquiris,
se li plantan al davant
y li diuhen ab molts modos:
—¿Vosté d'ú rellojje?
—¡Ay ay!
fará l' altre:—¿qué li importa?
—Pst! Deixis de replicar
y respóngui á la pregunta.
—Donchs sí que 'n porto.

—¿Veyám?
(Aquí ab un cop d' ull observan
si 'l rellojje es de metall
ó d' or bo. ¿Qu' es d' or? Arriba.)
—Bueno: per humanitat
li prego que aquest rellojje
l' abandoni.
—¿Sí? Ja va.
¡Un rellojje de cent duros,
vint rubis, quatre diamants
y escapel...! ¿Que l' abandoni!
Ara hi estava pensant!
—Si hi pensava ó no hi pensava
á mi pel cas m' es igual:
lo que torno' á aconsellarli
es que tingui la bondat
de treure's el desseguida
y deixar-lo aquí.
—¡Ay carám!
¿Qué potsé pensa robármel?
—¡Ey! Cuydado ab l' enrahonar:
ni soch lo que vosté 's pensa,
ni tinch cap necessitat
de suportá aquestas bromas.
Deixi 'l rellojje y en paus.
—Pero ¿per qué vol que 'l deixi?
—Senyor méu, es molt pesat.
—Més ho es vosté!

—¿Pues no acabo
d' explicarli que aixó ho faig
per humanitat?

—Confesso
que no ho entench, li soch franch.
—Veurá; vosté a uest rellojje
no 'l dú bé, no 'l sab cuydar,
no hi té trassa á darhi corda,
ni prou pels ni habilitat
per bellugarli 'l registre:
en dos mots, no hi pot anar
vosté ab aixó, no té geni
per un rellojje aixís.

—Ja!
¿Y per qué?
—Perque 'l destrossa,
perque 'l fa aná á mal-borrás
y perque s' exposa á pérder.
—Pero si es meu ¿qué li fa
tot aixó á vosté?

—¡Tornémhi!
¿Y 'ls drets de la hamanitat?
¿Y 'ls debers de la conciencia?
Vaja, acabém, que 's fa tart:
apa ¿que 'l deixa ó no? A la una.
—No senyor, no 'l vull deixar.
—A las dugas: ala ¿'l deixa?
¡No!

—A las tres.
—¡No!
—Donchs avall!

Tingui... y recordis del Maine!
Arbolan el bastó y ¡plaf!
garrotada sense escrúpul
y ja está tot arreglat.
L' infelis perdut y débil,
el lloch sense un vigilant
¿qui ha de veni á destorbarlos?
Com aquell que res no fa,
el despullan del rellojje,
(y ja que hi estàn posats
de lo demás que li trobin,
xiulan un ayre marcial,
diuhen good night á la víctima,
se calan l' hongo y se 'n van.

¿Qué troban? ¿Que aquest sistema
es una barbaritat?
Potser sí; jo no m' hi fico:
aixó vájinho á explicar
als yankees, que segons sembla,
son els que l' han inventat.

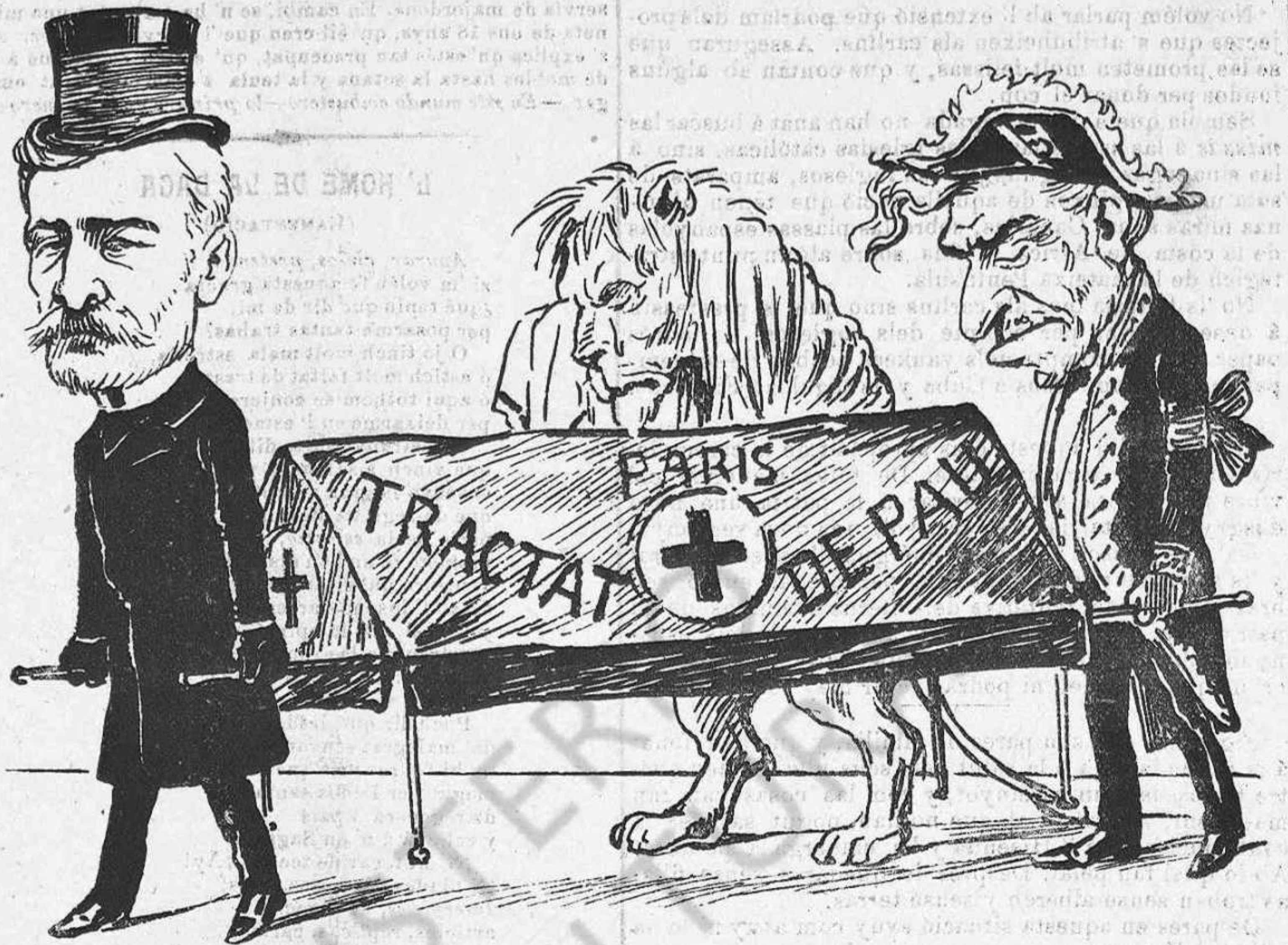
C. GUMÁ.

DEL NATURAL

(SONET)

Lo barco ja es aquí, ja ha arribat la hora
que 'l poble en son semblant mostrí alegría,
aclamant al jovent que marxá un dia
reclamat per la guerra més traidora.
Mes al primer que veig, millor li fora
l' haver mort hont ningú lo coneixia,
puig lo sello de próxima agonía
fa pensar que la te ben á la vora.
Del moll al Hospital en la llitera
sols pensa en la desgracia que l' espera.
Y per mes que ab treball tomba la cara,
ab tanta gent que mira al seu darrera,

LO TRACTAT DE PAU

— ¡Ay Eugenio y qu' es pesat aixó!

no hi veu lo rostre esqualit de sa mare
que pensant que ja es mort se desespera.

FRANCESCH COMAS.

S natural y lógich que s' haja promogut á Espanya una forta corrent en pró del regionalisme. Els disbarats comesos pels governs centralisats, els abusos dels seus agents, las immoralitats dels seus organismes, l' arrelada convicció que te tothom de que mentres ells monopolisín el poder no hi ha camí de salvació possible, tot aixó y la subsistencia latent del carácter y condicions propias de las antigüas nacionalitats que componen l' Estat espanyol, ha fet que cada hù girés els ulls á casa seva, fent neixer l' idea de salvar la part que 's puga, cas que no siga possible salvarho tot.

Aquesta corrent, lluny de sernos repulsiva ó sospitosa, 'ns inspira, pel contrari, fonda simpatía. Pero creyém que per prosperar y produhir resultats beneficiosos, ha de prescindir de antiguallas ridiculas y purgarse enterament de tota tendencia reaccionaria. D' al tra manera, y atés á que las cosas cauhen sempre del costat á que 's decantan, lo moviment regionalisme redundará al cap-de-vall en benefici del carlisme.

Els que l' adoptan, plens de fé, baix l' únich aspecte económic administratiu, creyent que suprimint facultats del poder central, l' administració dels interessos públics será mes inteligent y mes honrada, pecan per deficiencia d' objectiu, y s' exposan segurament á sufrir un amach desengany el día que 's plantejin las sevas solucions. La mala administració es filla de la mala política, y mal se remediara aquella, si á las lla-gas podridas y cancerosas de l' última no s' hi aplica 'l cauteri del foc y 'l ferro.

Els governs qu' hem tingut fins ara han atentat tant com á la fortuna pública als drets del poble. L' una y 'ls altres han sigut objecte de idéntichs agravis. Tant mal ha produhit un despilfarro, com la vulneració de un dret. Y l' escarni que s' ha vingut fent dels principis democrátichs encarnats en las lleys, ha sigut constant y sistemátich.

En aquest concepte, mentres al poble no se li dongui la satisfacció que 's mereix ó ell no trobi la manera de pèndresela, descentralisació, regionalisme, reorganisació de poders y d' en itats, aspiracions honradas

de millora, tot enterament lo que s' intenti implantar s' edificará sobre terreno fals y se 'n anirá á terra.

La reivindicació dels drets democrátichs, encarnació de la justicia y del progrés modern, es l' única base sólida sobre la qual ha de descansar la regeneració de la patria.

¿A qué 's deu la victoria dels yankees? Unicament á la seva preponderancia naval: á tenir millors barcos y millors canons que nosaltres: á poder disposar d' eynas y ferramentas mes perfeccionadas que las nostras.

Aixís en sos combats navals, que tanta sanch y tanta ruína varen causar, ells á penas varen tenir baixas. Ara las han donadas á coneixer. Suman sols 16 morts y 76 ferits, tots els quals han curat.

Desconsola 'l pensar que únicament sacrificant 16 vidas hajan pogut desarmarnos, posantnos en la dura necessitat d' entregárl'hi, com á premi de la seva hassanya, nostras mes ricas colonias, y mes que ha-guessin exigit.

Aprenguém, davant de aquest fet botxornós, á viure com correspon als pobles moderns, qu' en lloch de derrotar els seus recursos, procuran emplearlos en la seva defensa, adoptant els medis mes perfeccionats.

En la gestió dels inmensos caudals destinats per la nació espanyola al foment de la marina de guerra y tan malament invertits, hi palpitan—ara es quan se veu mes clar—una serie de crims de lesa-patria.

Y si no 's castigan durament, será inútil mirar el porvenir. La regeneració d' Espanya es impossible.

S' ha dit que 'ls carlins tractavan de fletar un barco per anar á redimir als espanyols presoners dels tagalos qu' estàn sufrint lo que no 's pot dir.

La noticia no s' ha confirmat. ¿Y com havia de confirmarse?... ¿Desde quan las panteras y las hienas con-cebeixen sentiments de pietat?

Si 'ls carlins realisessin el viatge á Filipinas, no sería per redimir á ningú, sino per apreciar *de visu* 'ls refinaments de crueltat de aquells salvatjes, y aprendre algún torment nou per aplicarlo als liberals tan bon punt poguessin.

Y casi estich per dir que si han desistit del seu projecte es sols perque están segurs que las taitas de Aguin-aldo, no poden ensenyar res á las taitas de Carlos Xapa.

Copio de *La Correspondencia Militar*:

«No ha servit de res que la premsa en massa aconsellés al Sr. Auñón no donar al ascens las vacants oco-rregudas en l' Estat major general de l' Armada, tenint en compte que careixém de barcos y que las economías son molt necessarias. El Sr. Ministre de Marina fa la seva santa voluntat, en perjudici de la nació.

«El cas es tenir molts vice-almirants, molts contralmirants y molts capitans de navío encare que sols tinguém un barco de combat. ¿Quín sarcasme!»
Res afegirém nosaltres á lo dit pel periódich militar:

REVISTA FINANCIERA (per J. LLUÍS PELLICER.)

L'únic que s'hi guanya la vida en tot aixó.

y cregui qu' es horrorós
perdre un capital tan gros....
—Permetim: déixim encendre.

—Extense la miseria
l' obrer, com es natural,
no tindrà pas altre deria
que passà l' lloguer per alt:
Donchs jo que ja estich prou mal
si ni 'ls lloguers puch cobrar
¿com ho faré per menjar?
m' hauré d' espavilá y corre
per véndrem hasta la torra.
—¡Quin fum! els ulls fa plorar.

—Sense Cuba y Filipinas
se m' esperan moltes penas:
¿Veu aquestas mans tan fines?
de duricias veurá plenas.
Perduas grans de tantas mans
m' obligarán á agafá
lo xapo, com vosté fá;
y ab recursos tan escasos
jadéu techs y grans purassos!
—Pipi.... ó se li apagará.

Bueno, escolti: ¿que ja acaba?
per que ara vull parlar jo;
si vosté tot s' ho guanyava
creuria que té rahó:
Eia una altra la ocasió
de plorá ab tal sentiment
¿Quan moria tanta gent
els richs per que no hi anava
que al fi lo séu def. nsavan?
—¡Quin tabacot més dolent!

—Sols els pobres som de planye
de tot quant ens ha passat,
que 'ls richs ab diners y manya
de penas s' han escapad.
Donchs si al fi se 'n han anat
las Colonias á la porra
y son capital s' ensorra
es just, ja que 's divertian,
mentres tants pobres morian
—¡Uff! may mes li faig cap gorra.

L' AVI RIERA.

CRÓNICA DEL TRABALL

ELS YANKEES A CATALUNYA

Hi ha al Hospitalet una fàbrica coneguda per *Torrent Gornal*, ahont las teixidoras afanyantse nit y dia y disposant únicament de set horas per menjar y dormir, treyan una setmana de quatre, cinch y sis pessetas.

—Per aquí ó per la porta—diu l' amo Sr. Basté.

Lo mateix, exactament que deyan els comissionats yankees als espanyols al ferlos suscriure l' tractat de pau.—Per aquí ó per la porta.

Per aixó titulem aquest article: *Els yankees a Catalunya*.

Pero encare hi ha mes. Haventse hagut d' efectuar algunas reparacions en las máquinas de la fàbrica de *Torrent Gornal*, el yankee, en lloch de dir á las sevas treballadoras:—De aquí tants ó quants dias se reanudarà la feyna—las hi digué:—Veni cada dia á l' hora de costum y ja veurém quan se comensa, advertint que la que falti pot donarse per despedida.

Y desde llavors—y la broma fá mes de vint dias que dura—hi van totas dos vegadas al dia, privantse de buscarse la vida per un altre costat, per sentir sempre la mateixa frase:—Avuy no 's treballa, torneu demá.

Y com unas viuen á Sant Just, otras á Esplugas, otras á Sans y otras á las Cortes se troban ab que moltes d' ellas necessitan un parell d' horas per fer lo viatge de sas casas á la fàbrica y de la fàbrica á sas casas.

Aixís, es com s' exerceix en lo present moment históric la consideració deguda á las sofertas clases treballadoras.

A Badalona, 'ls pobres *remitjés* están passant la pena negra. Atés á que 'ls temps están molt mals (pels amos de barca, que lo qu' es pels *remitjés* deuen estar molt bons) se 'ls participá que de las dos parts de pesca que percibeix el patró 'n volia una neta de tot gasto.

No resignantse á admetre una condició tan onerosa, perque ab las vigents á penas podian menjar, se 'ls feu saber que desde l' dilluns pròxim corria á càrrech dels *remitjés* el gasto de pá y vi que fessin durant la setmana. D' altra manera—se 'ls digué—que ja podian recallar la roba y donarse per despedits.

En vá suplicaren, presentant proposicions de arreglo, entre ellas, l' adopció de las condicions mateixas que venen regint en l' Associació de pescadors de Barcelona. Ni sigueren escoltats. Sens dupte á Badalona no es possible fer lo que á Barcelona 's fá. Els pobres *remitjés* qu' exposan vida y salut en lo perillós y dur exercici de la pesca ja deuen saber que á n' el mon, lo mateix que á n' el mar, el peix gros se menja al xich. Sistema yankee.

En la fàbrica de calsat del carrer de Pallars, cantonada á la de Sicilia, l' amo, Sr. Domínguez ha introduhit una innovació que recomaném á tots els fabricants del article que vulgan ferse richs en poch temps. L' innovació consisteix en fer pagar á las operarias el fil qu' emplean en las confeccions á que 's dedican. Aixó sí, se las hi vá dir que se las hi faria un petit augment. La cosa vá portarse ab molta monita, dihentse 'ls cada dia una cosa distinta. Com la diplomacia nort-americana.—Al principi, que no hi havia res de lo projectat: y després, quan menos s' ho esperavan trobantse 'ls rodets sense fil, y jalsa noyas, que cada una se 'l comprí! Ultimament donántlas 'hi á entendre que á fi de setmana 's liquidarian els adelantos.

Vingré la liquidació, y ab ella 'l reconeixement de un preu molt inferior al que realment havia adelantat cada operaria

pel fil invertit en lo treball, y una merma en lo jornal que ja es prou limitat, y corridas y qüestions y disgustos y per fi un despido general de las descontentas.

Sempre 'l mateix dilema:—Jo mano. Y per consegüent passareu per lo que jo diga, siga just ó injust, ó per la porta.

¿No tenim rahó al titular aquesta crónica *Els yankees a Catalunya*?

Desde avuy oferim als obrers las columnas de aquest popular periódich prometent fernos eco de sas justas reclamacions. Es necessari que 's vejan las injusticias y miserias de que son objecte en aquests temps de miseria y de injusticia. No emplearém may el rencor ni la passió. Voldriam, com hem vulgut sempre una perfecta armonia entre tots quants al treball se dedican, patróns y obrers. Y per lo mateix que considerém aquesta armonia mes necessaria que may en los presents temps de crisis, creyém que 'ls patróns venen obligats á fer tot lo possible pera que en las qüestions del treball desapareguin els odiosos procediments dels yankees.

PEP SISTACHS.

PERQUE NO HA VINGUT A BARCELONA

Per por d' enredarse ab l' inglés.

LLETRETA

Hi han cosas que son tan raras qu' un no s' explica com van y no obstant molts els dirán que son precisas y claras. ¿Quants n' hi ha, carregats de taras que portan ben alt el cap y diu sols aquell que ho sab:

—Tururut,
qui gemega ja ha rebut!

La politica espanyola en homes forts es fecunda, pues ens clavan cada tunda perque sí, que 's pinta sola. El qui reb, prou mou tabola, pero gemegant s' escama y tot baix, veurém qu' exclama:
—Tururut,
qui gemega ja ha rebut.

Qui peca de generós perque 'l mirin ab apreici sols troba gent que ab despreci li critican ser rumbós. Y si més tart es puntós en corretgir sa mania li diuen ab ironia:
—Tururut,
qui gemega ja ha rebut.

Una pubilla de fora que per cert te molts dinés, sols te boca pel confés que la confessa á tot' hora. Com qu' es jove y seductora ha trobat un bon partit... y 'l confés saben que ha dit?
—Tururut,
qui gemega ja ha rebut.

Hi ha empleat de la nació,
home de tan bona pasta
que te la dona que gasta
y un no sab d' ahont vé el pinyó.
A la casa hi va un senyó
qu' entra y surt á voluntat...
y diu aquell qu' ho ha notat:
—Tururut,
qui gemega ja ha rebut.

Hi ha militar tan valent
que la guerra li es amarga;
pero quan dona una carga
á n' el poble, está content.
Ell pot ser no ho fa ab intent,
si volen no será un brau,
pero per lográ algún grau...
—Tururut,
qui gemega ja ha rebut.

La justicia, estém veient
que no funciona com cal,
pues viu segú l' criminal
y 's castiga al ignocent.
Y quan hi ha algú que pretén
reparar cap injusticia...
¿Saben que fa la justicia?
Pues fa 'l mut
y qui 's queixa es qu' ha rebut:

ALT Y PRIM.

INSTANTÁNEAS (*)

LA ETERNA PLEBE

Lo poble dormia.

—¡Esclavísemlo!—digué 'l tirá—y omplí 'l seu cos de pesadas cadenas.

—¡Fanatísemlo!—exclamá 'l sacerdot, é inundá son cervell de sombras.

—¡Oprimimlo!—cridaren els parásits, é imposaren trabas al seu esfor.

Y nobles, y guerrers, y sacerdots, y mercaders, y parásits, després de martirisar y d' explotar al poble, feren mes: lo malehiren per tots los sigles dels sigles.

De prompte passá per sobre de la vall desoladora y terrible tempestat.

Y enderrocá 'ls temples, y torná pols los palaus, y anorrecá las fàbricas y sepultá al poble entre la ruína.

Després...

Després els magnífichs, els poderosos, els suberps, els indomables roturavan la terra, treballavan la fusta y 'l ferro, cultivavan las arts.

Pera viure no havian tingut mes remey que ferse poble.

POLÍTICA PRÁCTICA

—La meva teoria es molt senzilla com totas las grans concepcions—digué aquell bon senyor tirant un terrós de sucre al fons de la copa.

—Vinga aqueixa teoria.

—Allá vá. Desde luego suposo que la dona no existeix.

—¡Caramba!

—No existeix. No hi ha mes que homes y tots ells son exactament iguals

—¡Apretá!

—Iguals exactament. Aquests homes expressan la seva voluntat, y lo que la majoria acorda 's fa, y boca á terra tot lo mon.

—Pero...

—Boca á terra.... La familia, l' Universitat, el Municipi, la Regió, 'l taller no tenen altre representació que lo que diu la majoria. La majoria es sempre bona y sempre ilustrada. Que demana la tirania, se li dona: que demana la revolució se li dona també.

—¿Pero cóm?

—Siga com siga: se li dona. Igual que si demanés la lluna.

—¿Y ara?

—Tot aixó en teoria. En la práctica 'l Govern trau majoria també com pot, y 'ls particulars si tenen bonas aldabas s' agraran y sino s' enfonzan.

—Aixó es un absurdo.

—¿Un absurdo? Donchs miri, aquest es lo punt de partila de tots los partits polítichs espanyols.

A. ZOZAYA.

N reverendo de Muri lo del río Leza (Logroño) ha ingressat á la presó, acusantse'l de haver envenenat al rector de la vila de Agoncillo de la mateixa provincia.

«Los diarios de Logroño—afegeix el telegrama que dona la noticia—elogian el proceder del juez, que *desatendiendo las influencias que acostumbran mediar en estos casos*, ha encerrado al capellán Juan Robles en la cárcel.»
¿De manera qu' en aquests cassos solen haverhi influencias?

(*) Traduhit del volúm 59, que ab aquest mateix titul acaba de donar á llum la popular *Colección Diamante*.

¡Valgam Sant Joan!... Y quina gracia 'm fa aquest entretoch!

Cassat al vol un de aquests últims días de pluja.
—Quina manera de caure aygual
—No es pas aygua lo que cau.
—Donchs qué?
—Saliva. Hasta al Cel ens escupen!

Quan els comissionats yankees que han treballat á París, passin per Londres, de retorn á la seva terra, 'ls inglesos els obsequiarán ab moltes festas y un gran ápat.
Després dels postres, quan l' oncle Sam y Jhon Bull estigan completament borratxos, proclamarán la seva eterna aliansa y 's repartirán el fruyt de sa gloriosa campanya contra 'ls espanyols.
Europa entera podrà llavoras picar de mans y exclamar:
—Bravo! Bravo!... Que se repita!

Diu un peri dich:
«El Sr. Sagasta afirma que está ya harto del poder.»
Donchs nosaltres mes farts qu' ell de certs homes... tan farts que tenim ascos y tot y estém á punt de vomitar.

El President de l' Assamblea de Zaragoza 's diu senyor Paraíso.
¡Tant de bó que la realitat fassi bo aquest apellido!
Moltas ganas tenim de sortir del *Infern* per entrar al *Paradís*.

De primer antuvi han sigut enviats á Barcelona la friolera de 40 investigadors, antichs empleats de Ultramar que 's quedavan sense colocació, ab carta blanca per donar gust als contribuyents que ab tants pagós ja no poden ab la seva ánima.
Asseguran que aquests fulanos s' ocuparán en la formació del catastro.
Está bé: de moment que vinga 'l marit, que després ja vindrá la senyora.
—La senyora de qui?
—Del *Catastro*.
—Qui es?
—Ay ay: la *Catástrofe*.

Se conta que 'l general Cerero, al conèixer las últimas condicions dels atracadors yankees, va exclamar en un rapte de indignació:—Esto es una canallada!
Es molta veritat; pero qué s' hi ha de fer, Sr. Cerero! Aquí no hi ha mes *cera* que la que crema.

Decididament, els nostres vencedors han disposat ab carácter irrevocable que 'l día primer d' any nou no quedi á l' isla de Cuba, ni un sol soldat espanyol. Son els amos de la casa y 'ns tiran al carrer; pero aixó sí, 's quedan els mobles.
Convindrà que deixém escrita en lo full corresponent del llibre de la Historia 'l final de la nostra dominació á l' América.
A tal efecte proposo que s' hi reproduhexi 'l primer redolí de l' Auca de las funciones de Barcelona:
«Cap d' any, neulas.

¿Sabré definitivamente si en Weyler se 'n va ó deixa de anarse'n ab en Sagasta?
Suposa algú que aixó depén de si 'l crucifican ó no 'l crucifican. Perque—diuhen—que no pot anarhi sino de una manera: ab la gran creu de Sant Fernando pensionada.
Fa bé: ja que anantse'n ab el del tupé, políticament es home mort, necessita que li posin una creu sobre la sepultura.
Y creu per creu, que siga ben grossa y ademés.

En Sagasta atrayentse á n' en Weyler no farà mes que repetir la sort mateixa que va consumir al atreure's al general Cassola
No hi haurá mes que una petita diferencia.
Una *cassola* va trencar llavoras.
Y ara trencará un' *olla*.

Mac-Kinley ha tingut la barra de dirho: si 'ns ha pres las Filipinas, ha sigut per fernos un favor, per aliviar-nos de una carga molt pesada.
¡Bravísim!... No n' hi havía prou ab el llatrocini: era menester ategirhi 'l cinisme.

Si una cosa li desitjém á n' aquest *Mac-sin-ley*, es que un día qualsevol, trobi un amich carinyós, que li fassi 'l obsequi de rómpreli una pota.
Y que després, per tot consol li digui:—Ho he fet en benefici teu, per curarte 'ls ulls de poll, y ademés perque no tinguis de gastar sino una botina. Aixís et sortirà ab un 50 per cent de rebaixa 'l compte del sabater.

Hi ha polítichs admirables; pero cap com en Canalejas.
Aquí 'l tenen ab els seus anys y ab la seva historia qu' encare 's titula representant de la *joventut democrática*.
Pero en certa manera té rahó. Ningú mes ágil qu' ell per cambiar de partit y fer tota mena de cabriolas polítichas.

Passém llista:
D. Joseph Ferrer-Vidal y Soler.—Jefe dels silvelistas.
D. Joan Ferrer-Vidal y Soler.—Diputat provincial fusionista.
D. Lluís Ferrer-Vidal y Soler.—President dels neutres que 's posan á las ordres de 'n Polavieja.
Ja ho veu en: tres germans, tres partits distints, y buscant en ells, tots tres, el primer puesto.
¡Y després dirán que la política no divideix á las familias!

L' escena á Labuerda (provincia de Huesca.)
Alguns vehíns del poble, després de haver sopat, estan sentats al carrer, prenent la fresca. Tot de un plegat veuhen avansar un bulto negre: es el rector, be prou que 'l reconeixen.
El saludan, y ell sense dir res, se tira endarrera 'l mantue y 'ls mostra la boca de un objecte qu' ells prenen per un calzer, quan tot de un plegat ¡barrabú! esclata un espatech com el de una canonada. No era la boca de un calzer lo que 'ls ensenyava, sino la boca de un trabuch.
Quatre infelisscs—dos homes y dugas donas—van caure á terra ferits de mes ó menós gravetat.

Envista de una hassanya tan inesperada, intempestiva y no provocada per ningú volen suposar que 'l rector de Labuerda s' ha tornat boig.
Lo mes probable es que s' haja tornat carlí d' armas tomar, y que veient que tarda tant 'l hora suspirada del alsament, tractés de veure si ab el seu trabuch feya ambo ó terno.
Va fer quaterno.

Y ara que 'l deixin y á veure si un' altra vegada farà quintó.

Un altre exemple de que certs personatjes polítichs qu' en lo seu país passan per grans homes, no son, comparats ab els nostres, més que uns infelissos papanatas.
Aquí tenen á n' en Gladstone, un dels homes d' Estat més eminents de la opulenta Inglaterra y dels que han tingut més crit en lo mon enter quina fortuna dirían que ha deixat al morir? Un milió de franchs escassament.
En cambi, á Espanya, un milió de franchs els feya qualsevol empleat superior que logrés passar nou ó deu mesos en una de las nostras colonias, sense tenir que gastar tanta saliva com el pobre Gladstone en los seus discursos.

L'legeixo:
«Una vez en España los restos de Colón serán depositados donde disponga el duque de Veragua, descendiente del descubridor de América.»
Escolti, Sr. Duch de Veragua, ja que vosté es un ganader dels mes acreditats, no c'eu que seria de un gran efecte que 'ls restos del seu ilustre antepassat se depositessin en un sepulcre suntuós construhit al bell mitj de la plassa de toros de Sevilla?
De aquesta manera quedarian dignificadas las glorias del passat y las del present, vinculadas en la familia del ilustre navegant y del no menos ilustre ganader de toros.
Pensis hi bé, que aquesta idea val un imperi.
Un imperi colonial.

Del símbol imaginat per l' immortal Cervantes en sa famosa novela, ben poca cosa 'ns ne queda.
Ab l' esperit cabaleresch, ha mort *D Quijote*. Ab lo sentit práctic ha mort el seu escuder. Del caball Rocinante va donarne compte un toro un dia de corrida.
Ja no 'ns queda mes que 'l ruch de Sencho Panza, representació genuina de un poble que sense fer la mes minima extremitut, aguanta totas las g'rratadas.

LA SORT DE LUCCHENI

Luccheni davant del tribunal de Ginebra.

La República de Suissa ha donat una granproba de serenitat de ánima y del gran respecte que professa á la legislació per la qual se regeix. En lo cantó de Ginebra está abolida la pena de mort, y per aquest motiu no ha pogut s' r aplicada, ni al assesi de la soberana de Austria, que cometé un crim monstruós en aquella ciutat. Altres pobles, per guanyarse la benevolencia de las poderosas nacionz vehinas, ó temerosos de disgustarlas, no haurían vacilat en fer una escepció per aquest cas especial, tant mes essent la victima del crim una elevada personalitat estrangera.

Pero, en lo cantó de Ginebra no son possibles tals complacencias ni tals temors: la ley s' aplica tal com existeix, sense aixamplarla ni estrényerla. El respecte escrupulós á la ley es la millor garantia de la llibertat y de la independencia de aquell poble modelo. Respectant á la ley es com se veu respectat.

El miserable Luccheni, comparegué davant del tribunal guardant una actitud bastant cinica. No obstant al veure 's condemnat á presó perpétua 's dolgué de que 'l privessin de morir á la guillotina. Pels imbecils fanatisats com ell, la guillotina constituheix una gloria.

En lloch del espectacle sangrent que, segons els seus desig-

nis, havia de convertirlo en héroe, li caldrá devotar la prosa monòtona de una reclusió y un aïlament que ha de durar tant com duri la seva existencia. Tancat á la presó l' obligarán á treballar, en unió dels demés condemnats, pero sense poder crusar ab ells ni una paraula. Tindrà de sufrir sis mesos de celda, en un calabosso espayós, desde 'l qual per un' alta finestra veurá un tros de cel. Podrá disposar de alguns llibres de historia y viatjes y se li permetrá escriure.

Vestirá l' uniforme de penat consistent en brusa y pantalóns de janyo pardo y casquet de llana gris: matí y vespre vebrá com aliment un plat de sopa y un' altre de llegums frescas ó secas segons l' estació, y dos días per setmana 300 grams de carn. Quatre vegadas l' any els seus parents podrán anarlo á veure á n' el locutori de la presó.

Doném aquests detalls que revelan l' esperit cristiá del poble suís. Si Luccheni té una sombra de conciencia, tal volta algún día 's doldrà del abominable crim que vá cometre, y haurá de regoneixer llavors que hi ha pobles com la republicana Suissa en los quals imperan els sentiments humanitaris, compatibles sempre ab la justicia y dels quals está desterrada la barbarie dels cástichs sangrents é irreparables.

R.

PACTE ENTRE PIRATAS (Dibuix de M. MOLINÉ.)

—Amichs fins á la mort, y robar tant com se puga!

ENDEVINALLAS

XARADA

Un vehí de dos tercera,
que té bon tres per lo cas,
dos-hu un llasset á la pota:
de las farams del corral.
Ahir va tenir hu-terça
de anar á darhi un repàs,
pocas total hi quedavan
ab sas plomas y senyals.

TAP DE SURO VILAFRANQUÍ.

ANAGRAMA

Lo Total de Cotó-fluix
ab son caball va volant
envers lo punt ahont s' aixeca
son hermós castell feudal.

De cop lo caball s' espanta:
sens direcció va trotant...
lo caballer ja pert l' esma
y á un torrent van á parar.

Mort lo caball allí resta
y l' noble ab lo cap badat
y la tot tota estripada
se 'n va á son castell feudal.

VICENTÓ.

ROMBO

•
••
•••
••••
•••••
••••
•••
••
•

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Segona: número.—Tercera: membre de tota societat.—Quarta: nom d' home.—Quinta: regne antich.—Sexta: composició poética.—Séptima: vocal.

L' HOME DELS NASSOS.

GEROGLIFICH

:: +
, ,
+
II II

R. CAMPINS.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans M. Sagasta, J. Coll y Ragolta, J. Aubert Manent, Un Cabo del Somatent, Pep del Mato, P. Maca, J. F., Noy de 'n Nara, La Canya, Pau Piu, y Un Olivataire:—Lo que 'ns envian aquesta semana no fa per casa.

Ciudadans J. Gorina Roca, Pere Sesquilla, Dos Forners, Un Tarrasench, Noy d' estudi, Un desgraciat, Anton dels Cops, Pancho y Mendrugo, Gat dels freres, Francisco Simó y Un Tortosi:—Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadá Casimiro B.: L' assumpto del seu article requeriria una forma mes brillant, menos pedestre.—F. Comas: El sonet ara va bé En quant á la rima l' assumpto no 'ns agrada prou.—Anton Valls: Si en lloch de cumplirse 23 anys, se 'n complisen 25, podrian celebrar las bodas de plata: 'l ferho ara semblaria que cedissem á instigació de algun dels interessats.—Cándido Pérez: Perdoni que li diguém que la seva carta está plena de capciositats. No tenim preferencias ni antipatias, obehint tant al aceptar com al publicar els treballs admesos, exclusivament al interes del periodich.—B. Ramentol: Encare que adoleix de certa falta de originalitat, la composició va bastant bé.—P. R. Recasens (Valls): Sempre estém disposats á examinar els treballs artistichs que se 'ns posin de manifest. Per lo tant, el dia que vulga ensenyarnos els del seu recomanat pot ferho.—Un bohemio: Las noticias que 'ns trasmet desde l' Habana no tenen interes. En un diari no dich que no poguesen insertarse per omplir buits: en quant á un semanari mes aviat ens falta que 'ns sobra l' espay.—A. Cortina Rivera: No 'ns ia 'l pés.—El Ninus de Cas: Rebudas las cantarelas: van bé.—Aguileta: L' assumpto es massa palpitant.—A. Bertran: Els versos que 'ns envia son copiats. ¿Qué 'n treu de perdre 'l temps y de fèrnoslo perdre á nosaltres?—Jep de Jespus: Un milió de gracias.—Avi Riera: Idem idem.—F. Carreiras P.: La composició va bastant bé.—Carrigüri La de vosté al seu fondo insustancial reuneix una versificació molt dificultosa.—Anton del Singlot: Aprofitarém el sonet.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 53.—Barcelona.